ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ JEAN MAUCLÉRE

Η ΠΡΟΤΙΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

('Από ἕνα παληὸ χειρόγραφο)

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ—ἦταν ἡ ἄνοιξις τοῦ 1680—ἡ μαρκησία ντὲ Μοντεσπάν, ἡ εὐνοουμένη τοῦ Βασιλέως Ἡλίου Λουδοβίκου.14ου περπατοῦσε νευρικὰ μέσ' στὸ μεγάλο σαλόνι της στὸν πύργο τοῦ Βενσανκούρ. Τὸ πρόσωπό της εἶχε ἔκφρασι μεγάλης ὀργῆς. Ἔσφιγγε τὰ χέρια της χωρὶς νὰ δίνη προσοχὴ στὰ νύχια της ποὺ ἔμπαιναν στὶς σάρκες τῶν παλαμῶν της καὶ τὸ στόμα της ἄλλότε πρόφερε βρισιὲς, τρομερὲς ἀπειλὲς καὶ ἄλλοτε ἔμενε σφιχτὰ κλειστὸ μὲ τὰ χείλη δαγκωμένα μέχρις αἵματος.

Ἀφοῦ περπάτησε ἔτσι ἀρκετὴν ὥρα ἔστειλε τὴν καμαριέρα της μὲ φωνάξη τὸν κύριο Γκιμπούργκ, τὸν εὐνοούμενό της μάγο. Ὁ κύριος Γκιμπούργκ ἔφθασε σὲ λίγο, στάθηκε στὸ κατῶφλι, ἔκανε βαθυτάτη ὑπόκλισι διπλώνοντας τὸ σῶμα του στὰ δύο, ἔπειτα προχώρησε καὶ μὲ ἄπειρον σεβασμὸ ρώτησε :

— Πῶς πηγαίνει ἡ κυρία μαρκησία ;

— Πολὺ ἄσχημα, παραπολὺ ἄσχημα ! Ἡ τρυφερότης τοῦ βασιλέως γιὰ μένα ἐπάλησε πολύ. Σχεδὸν δὲν μὲ κυττάζει καλόλου. Τὸ σχοινὶ εἶνε πάρα πολὺ τεντωμένο.

— Ὄχι δά ! εἶπε μὲ τόνο ἀγανακτήσεως ὁ ἀστρολόγος τῆς μαρκησίας.

Ἡ ὡραία Ἀθηναῖς ντὲ Μοντεσπὰν πῆρε ἀπὸ ἕνα τραπέζι μιὰ βαρύτιμη βεντάγια καὶ ἄρχισε νὰ τὴν παίζη νευρικὰ στὰ χέρια της.

— Ἔρχομαι κατ' εὐθεῖαν ἀπ' τὶς Βερσαλλίες, εἶπε. Εἶχα μιὰ χρομερὴ σκηνὴ μὲ τὸν βασιλέα... Τοῦ εἶπα καθαρὰ καὶ ξάστερα νὰ μιλήσῃ ὁριστικῶς μεταξύ ἐμοῦ καὶ αὐτῆς τῆς παληογκουβερνάντας, αὐτῆς, πῶς τὴν λένε ; τῆς... κυρίας ντὲ Μαιντενόν. Ἀ ! Ἦταν μιὰ σκηνὴ φοβερή.

Ἡ φωνή της ἔτρεμε καθὼς μιλοῦσε.

— Ἐκάνατε πολὺ καλά, εἶπε ὁ ἀστρολόγος. Καὶ ἦταν παραπολὺ ἐκ μέρους σας νὰ καταδεχθῆτε νὰ τοῦ πῆτε νὰ διαλέξῃ. Δὲν πρέπει νὰ ὁ σκεφθῆ κἄν ἕνα τέτοιο πρᾶγμα.

— Τοῦ εἶπα ὅτι αὔριο θὰ ὑποβάλω τὴν παραίτησί μου ὡς Πρώτης Κυρίας τῆς Τιμῆς τῆς Βασιλίσσης, ἐὰν μετὰ τὴν ἐπιθεώρησι τῆς φρουρᾶς δὲν ἀνεβῶ στὴν ἄμαξα τοῦ Βασιλέως συνοδευομένη ἀπὸ τέσσερες σωματοφύλακες δεξιὰ καὶ τέσσερες ἀριστερά.

— Μὰ αὐτὸ εἶνε δικαίωμά σας κυρία μαρκησία, ἀφοῦ γίνεται ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια.

— Καλὰ τὰ λές, Γκιμπούργκ. Φαίνεται ὅμως ὅτι αὐτὸ δὲν ἦταν δικαίωμά μου, ἀλλὰ ἐκδήλωσις εὐνοίας ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως. Καὶ τώρα ὁ Μαιντενὸν ἔχει χαλάσει τὸν κόσμο γιὰ νὰ τοῦ πάρῃ ἐκείνη τὴν τιμὴ αὐτή.

Καὶ ἄφησε νὰ ξεσπάσῃ ἡ φοῦρκα της μὲ τὶς χειρότερες βρισιὲς ἐναντίον τῆς ἀντιζήλου της, κυλῶντας σὰν μικρὸ κοριτσάκι μπροστὰ στὸν μάγο. Ἐκεῖνος τὴν ἄκουγε ὑπομονητικὰ περιμένοντας νὰ τελειώσῃ ἡ καταιγίς. Τέλος ἡ μαρκησία, ἀφοῦ ἐξήντλησε ἕνα ὁλόκληρο ὑβρεολόγιο ἐναντίον τῆς Μαιντενὸν, ἠσύχασε κάπως καὶ εἶπε :

— Αὐτὴ ἡ Μαιντενὸν εἶνε βεβαία πειὰ γιὰ τὸν θρίαμβό της. Ἀγο ἀκόμη καὶ ἦταν ἔτοιμη ἀπόψε νὰ τὸ διακηρύξῃ, σ' ὅλον τὸν κόσμο. Γι' αὐτὸ σὲ φώναξα, Γκιμπούργκ, γιὰ νὰ βροῦμε τὸν τρόπο νὰ ματαιώσουμε τὸν θρίαμβό της, ὁ ὁποῖος θὰ εἶνε ἡ δυστυχία μιὰ μᾶς.

Ἐκεῖνος ἄκουσε ἀτάραχος τὴν βασιλικὴ εὐνοουμένη τῆς χθὲς ἐναντίον τῆς εὐνοουμένης τῆς αὔριον. Ὅταν ἡ μαρκησία τελείωσε, τῆς ἔθεσε καθαρὰ τὴν ἐρώτησι :

— Μὲ μιὰ λέξι, κυρία μαρκησία, θέλετε ἡ κυρία Μαιντενὸν νὰ ἀνεβῇ αὔριο στὸ ἁμάξι τοῦ Βασιλέως;

— Ἀκριβῶς. Θέλω μὲ κάθε θυσία νὰ μὴ γίνῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

— Ἀρκεῖ, κυρία. Τὴν αὐγὴ ἂν εὐαρεστεῖσθε θὰ τελέσουμε μαζὺ μιὰ μαγικὴ λειτουργία σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες τοῦ Ζωροάστρου.

— Ὡραία. Καληνύχτα καὶ σὲ περιμένω τὴν αὐγὴ Γκιμπούργκ.

Πρωΐ-πρωΐ, προτοῦ ἀκόμη χαράξῃ ἡ αὐγὴ, ἡ μαρκησία Μοντεσπὰν καὶ ὁ μάγος της βρίσκονταν σ' ἕνα ψηλὸ δωμάτιο τοῦ πύργου, κλεισμένο στὴν κορυφὴ ἑνὸς ἀπ' τοὺς πυργίσκους, διασκευασμένο σὲ ἐργαστήριο καὶ μὲ χίλια δυὸ μυστηριώδη σύνεργα. Ἐκεῖ, ἔγινε ἡ μαγικὴ λειτουργία μὲ ὅλους τοὺς κανόνες τῆς σολωμονικῆς. Ὅταν ἐτελείωσε ἡ εὔπιστη μαρκησία, παρέδωσε στὸν μάγο της ἕνα βαλάντιο πιστόλες, ἀντίτιμο τῆς ὑπηρεσίας του καὶ τὸ ὁποῖο ἔκεῖνος ἔτρεξε νὰ κρύψῃ σὲ μέρος ἀσφαλές, χωρὶς νὰ ἐνδιαφερθῆ περισσότερο γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν μαγγανειῶν του.

Ἡ μαρκησία ὅμως ἦταν βεβαία γιὰ τὴν ἐπιτυχία. Φώναξε τὶς καμαριέρες της καὶ τὶς ἔβαλε νὰ τῆς κάνουν τὴν τουαλέττα της μὲ προσοχὴ, προσπαθῶντας νὰ γίνῃ ὅσο τὸ δυνατὸν ὡραιοτέρα. Καὶ πραγματικῶς, ὅταν βγῆκε ἀπὸ τὸ χέρια τους, ἀκτινοβολοῦσε μὲ τὴν ὑπέροχη ὀμορφιά της παρ' ὅλον ὅτι ἦταν πειὰ τριανταεννιὰ ἐτῶν.

Ἔρριξε μιὰ τελευταία προσεκτικὴ ματιὰ στὸν καθρέφτη κι' ἔπειτα μὲ ὕφος ἱκανοποιημένο καὶ γεμάτη αὐτοπεποίθησι κατέβηκε στὴν αὐλὴ τοῦ πύργου, ἀνέβηκε στὴ μεγαλοπρεπὴ ἁμαξά της καὶ ἔφυγε γιὰ τὶς Βερσαλλίες.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγην ὥρα ἡ ὑπερήφανη Ἀθηναῖς ἔφθασε ἐπὶ τέλους στὴν μεγάλη αὐλὴ τοῦ ἀνακτόρου τῶν Βερσαλλιῶν καὶ ἐπῆρε τὴν θέσι της ἀνάμεσα στὶς ὑψηλότερες προσωπικότητες τῆς Αὐλῆς. Ἐκεῖ βρισκόταν, ἀνάμεσα σ' ἕναν ἄλλο ὁμιλο ἡ ἀντίζηλός της, ἡ ὡραία χήρα τοῦ ποιητοῦ Σκαρρόν, ἡ κυρία Μαιντενόν, ὑπερήφανη κι' ἐκείνη, μὲ αὐστηρὰ ἀξιοπρεπῆ ἔκφρασι, ποὺ ἔκανε ν' ἀναδεικνύεται ἀκόμη περισσότερο ἡ θριαμβευτικὴ ὀμορφιά της. Μόλις εἶδε τὴν Μοντεσπὰν ἡ ὑποψηφία εὐνοουμένη, ἔγινε κατακίτρινη. Βλέποντάς τες ἔτσι κοντὰ-κοντά, τὴν μιὰ μὲ τὴν ὑπέρλαμπρη ἐμφάνισί της καὶ τὴν ἄλλη σεμνὴ καὶ συμμαζεμένη, οἱ αὐλικοὶ ἄρχισαν ν' ἀμφιβάλλουν ἂν ἡ σεμνότης κι' ἡ μετριοφροσύνη τῆς Μαιντενὸν θὰ νικοῦσε τὴν ἀλαζονεία τῆς Μοντεσπάν.

Καὶ πονηρὰ οἱ περισσότεροι ἐξησκημένοι πειὰ στὴν κολακεία, ἐπλησίασαν μὲ σπουδὴ τὴν εὐνοουμένη τῆς χθὲς, τῆς ὁποίας γιὰ μιὰ στιγμὴ εἶχαν νομίσει ὅτι τὸ ἄστρο της εἶχε κλίνει ὁριστικῶς πρὸς τὴν δύσι του. Ἀπαθής, ὑπερήφανη, γεμάτη αὐτοπεποίθησι ἐκείνη, δεχόταν τὶς ἐκδηλώσεις ἐκείνες γεμάτη περιφρόνησι, μὴν ξεχνῶντας ὅτι χθὲς ἀκόμη οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ἄνθρωποι εἶχαν ἀρχίσει νὰ τῆς γυρίζουν τὴν πλάτη.

Αἴφνης κάποια στιγμὴ ἀκούσθηκε μιὰ δυνατὴ κραυγή.

— Κύριοι, ὁ Βασιλεύς !

Μιὰ ζωηρὴ κίνησις τῶν παρατεταγμένων φρουρῶν καὶ σωματοφυλάκων ὑποδέχθηκε τὴν κραυγὴ ἐκείνη, καὶ οἱ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ μὲ μιὰ τελευταία κίνησι τῶν σπαθιῶν τους ἐκανόνιζαν τὴν ζύγισι τῶν ἀνδρῶν τους. Ἀργὰ-ἀργὰ ἡ βασιλικὴ ἅμαξα προχωροῦσε ἀνάμεσα στὴν παράταξι, συνοδευομένη ἀπὸ μιὰ ἴλη ἐφίππων σωματοφυλάκων.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Βασιλέως Ἡλίου ἀνάμεσα στὴν αὐλή του εἶχε πάντοτε κάτι τὸ μεγαλειῶδες, κάτι ἀνώτερο κάθε περιγραφῆς. Ἀλλὰ οἱ αὐλικοὶ δὲν ἐπρόσεχαν πειὰ στὴν μεγαλοπρέπεια ἐκείνη, ποὺ ἄλλως τε τὴν εἶχαν συνηθίσει. Ἡ προσοχή τους ἦταν στὸ ἄφωνο δράμα ποὺ παιζόταν μεταξὺ τῶν δύο γυναικῶν, μεταξὺ τῆς πρώην καὶ τῆς ὑποψηφίας εὐνοουμένης.

Καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη καραδοκοῦσαν ὠχρὲς καὶ τρέμοντας ἀπ' τὴν συγκίνησι, τὴν χειρονομία τοῦ Βασιλέως ποὺ θὰ ἔθετε τέρμα στὴν ἀγωνία τους. Περίμεναν ἡ μιὰ ἀπέναντι στὴν ἄλλη καὶ ἡ καρδιές τους ἔτρεμαν μέχρι διαρήξεως.

Τὸ βασιλικὸ ἁμάξι σκαλιστὸ καὶ ὁλόχρυσο σὰν ἱερὸ λείψανο προχωρεῖ ἀργὰ-ἀργά, φέροντας ἐκεῖνον ποὺ θὰ κανονίση τὴν τύχη καὶ τῶν δυὸ τους. Εἶνε ἡ ὑπερτάτη στιγμή. Οἱ αὐλικοὶ καραδοκοῦν ἐπίσης μὲ ὑπερέντασιν προσοχῆς.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἐνῷ ἀπαντᾶ μὲ τὴν συνειθισμένην του μεγαλοπρέπεια στὸ χαιρετισμὸ τῶν αὐλικῶν, βλέπει τὶς δυὸ γυναῖκες καὶ ἀντιλαμβάνεται τί συμβαίνει. Ὡς ἄνθρωπος ὁ Λουδοβίκος κολακεύεται βλέποντας τὶς δυὸ γυναῖκες, τὶς δυὸ ὡροιότερες γυναῖκες τῆς Αὐλῆς του, ἕτοιμες νὰ λιποθυμίσουν γιὰ ἕνα νεῦμα του. Ὡς Βασιλεὺς ὅμως στενοχωριέται καὶ κατσουφιάζει. «Τὶ διάβολο! Αὐτὲς ἡ δυὸ ξεμυαλισμένες θέλουν λοιπὸν νὰ προκαλέσουν σκάνδαλο, νὰ μοῦ κάνουν σκηνὴ ἐδῶ μπροστὰ σ'ὅλον τὸν κόσμο ; Ἀ! Αὐτὸ εἶνε πάρα πολύ. Πρέπει νὰ τοὺς δώσω ἕνα μάθημα!..»

Τὸ βασιλικὸ ἁμάξι προχωρεῖ ἀργὰ καὶ περνᾶ ἀνάμεσα στὶς δυὸ ἀντιζήλους. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης τοὺς βγάζει τὸ καπέλλο καὶ τὶς χαιρετᾶ καὶ τὶς δυό, συγχρόνως καὶ τὶς δυό. Ἔπειτα ξαναφορεῖ τὸ καπέλλο του, διατάσσει νὰ σταματήσῃ τὸ ἁμάξι καὶ προσκαλεῖ ἐπάνω.....

ποιὸν νομίζετε; Τὴν γυναίκα ποὺ λιγώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλην ἦταν ἐνδεδειγμένη νὰ τύχῃ τῆς τιμῆς ἐκείνης, τὴν δούκισσα ντὲ Φοντάνζ, τὴν ἀσχημότερη γυναίκα τῆς Αὐλῆς του.

Jean Mauclère
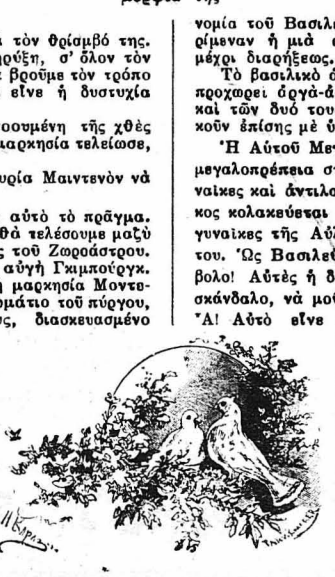
Ἀχτινοβολοῦσε μὲ τὴν ὑπέροχη ὀμορφιά της